



"האקטיביזם השיפוטי עלה לציבור עד כה 14 מיליארד שקל"

בנייר עמדה שפרסם מכון ירושלים לחקר שווקים טוען החוקר בועז ארד כי המדינה מתחמקת ממימוש פסיקות כדי לצמצם את הנזק הכלכלי

יובל יעז 7/6/10

האקטיביזם השיפוטי של בית המשפט העליון, בהשראת נשיא בית המשפט העליון לשעבר אהרן ברק, גבה עד כה מחיר של 14 מיליארד שקל מקופת המדינה - כך טוען החוקר בועז ארד בנייר עמדה המפרסם היום (ב') מכון ירושלים לחקר שווקים. לדבריו, המדינה מתחמקת ממימוש פסיקות בתי המשפט על מנת לצמצם את הנזק הכלכלי, העלול להגיע לכ-29 מיליארד שקל. לטענתו, לפסיקות ביהמ"ש העליון יש משמעות כלכלית כבדה למשק.

ארד מתייחס בין היתר לפסיקות בנושא כביש 443, איסור הקמת בית כלא פרטי, עיכובים שונים בסלילת כביש חוצה ישראל והחובה שהוטלה על המדינה למגן את מוסדות החינוך באזור עוטף עזה. כך, למשל, לדברי ארד, הפסיקה המאפשרת לכלי רכב פלסטינים לנסוע בכביש 443 עשויה לגרום להסתת תנועה ישראלית מכביש זה אל כביש 1, וכך עלולים להיגרם עיכובים בכביש 1 שיעלו למשק 350 מיליון שקל בשנה.

בנוגע לפסק דינו של בג"ץ שאסר על הקמת בית כלא פרטי, הוא טוען כי ביטול המכרז לניהול של הכלא יעלה למשלמי המסים כ-9 מיליארד שקל בשנים הבאות, ועלול לנגוס עד 15% מתקציב המשרד לביטחון פנים. הנזק הכלכלי כתוצאה מעיכובים משפטיים בסלילת כביש 6 מגיע, לדעת ארד, ליותר ממיליארד שקל, ואילו קופת המדינה נאלצה לשלם קרוב לחצי מיליארד שקל בעקבות פסק הדין שחייב למגן את בתי הספר באזור עוטף עזה.

"ביהמ"ש מתערב כשמופרות זכויות"

יצוין כי סכומי הכסף המצוינים בנייר העמדה אינם תואמים שום אומדן - לא זה של העותרים, לא זה של בית המשפט ואף לא זה שטענה המדינה בבג"ץ באשר לעלות ההכרעות שהתקבלו. ארד הוא עמית מחקר במכון. בעל השכלה בהיסטוריה ובפילוסופיה. המכון עצמו ממומן ע"י בעלי הון מישאיר ומארה"ב, המבקשים "לקדם את החופש האישי והכלכלי בישראל", ובין היתר עוסקים בכינון "מדד החופש ממסים".

"חלק מהפסיקות של בית המשפט העליון מסכות נזק לכלכלה הישראלית", אומר ארד ל"גלובס", "אחת הדוגמאות הבולטות היא בנושא בית הסוהר הפרטי, שם בית המשפט הפך על פיו מהלך חקיקה מוסדר. אם אנשי עסקים לא יכולים לסמוך על הסביבה הרגולטורית בישראל הדבר יעלה את הפרמיה של כל השקעה בישראל.

התקדימים שקבע בית המשפט בישראל, בנושא בית הסוהר הפרטי או בהחלטתו למנוע דיון בנושא רפורמת הקרקעות בכנסת, עלולים לערער את היציבות. ישראל לוקחת סיכונים בכך שהמערכת המשפטית שלה מנסה להוביל בראש האקטיביזם המשפטי העולמי".

דוברת בתי המשפט מסרה בתגובה כי "אין חולק שיש מקרים שבהם לפסיקת בתי המשפט ובית המשפט העליון יש השלכות כלכליות.

"בית המשפט נוקט ריסון רב בנוגע להתערבות במדיניות כלכלית, ואיננו נוהג לבחון את סבירות סדרי העדיפויות הכלכליים הנקבעים על ידי הממשלה והכנסת. המקרים שבהם יש לפסיקת בתי המשפט השלכות כלכליות, הם כשהמדיניות וההחלטות של הגורמים המוסמכים מביאות להפליה אסורה או לפגיעה בלתי חוקתית בזכויות אדם. הגם שבית המשפט פוסק בהתאם לפן המשפטי הטמון בכל עניין המובא לפניו, בית המשפט העליון איננו מתעלם מההשלכות הכלכליות של פסיקתו".